

28 maja - 40. rocznica śmierci Prymasa Tysiąclecia Kardynała Stefana Wyszyńskiego

28 maja przypada 40. rocznica śmierci Kardynała Stefana Wyszyńskiego, nazywanego Prymasem Tysiąclecia. Był on nie tylko wybitnym przywódcą duchowym, ale i mężem stanu, autorytetem moralnym, duchowym współtwórcą przemian społecznych, które doprowadziły do upadku komunizmu w Polsce.

Stefan Wyszyński urodził się w 3 sierpnia 1901 r. w miejscowości Zuzela nad Bugiem. Po ukończeniu gimnazjum w Warszawie i Łomży wstąpił do Seminarium Duchownego we Włocławku, gdzie 3 sierpnia 1924 roku został wyświęcony na kapłana. Był profesorem prawa kanonicznego i socjologii w Wyższym Seminarium Duchownym we Włocławku. Podczas okupacji hitlerowskiej był kapelanem formacji Armii Krajowej i szpitala powstańczego w Łaskach.

Aresztowany i internowany przez komunistyczne władze

Po wojnie, po śmierci Prymasa Augusta Hłonda w 1948 r. został mianowany Arcybiskupem gnieźnieńskim i warszawskim oraz Prymasem Polski. W tej roli przyszło mu zmierzyć się z komunistycznymi represjami wobec Kościoła i społeczeństwa. Gdy rząd PRL zdecydował się na jawną ingerencję w wewnętrzne życie Kościoła i zasady obsadzania stanowisk, biskupi polscy wystosowali list, w którym znalazły się słynne słowa: "non possumus" (nie możemy), wyrażające niezgodę na podporządkowanie Kościoła władzy.

Po publicznym ujawnieniu przez Prymasa treści listu, we wrześniu 1953 r. Stefan Wyszyński został aresztowany i do 1956 r. przebywał w różnych miejscach internowania, w Rywałdzie, Stoczku Warmińskim, Prudniku i Komańczy.

Autor historycznego orędzia do biskupów niemieckich

Podczas internowania opracował program odnowy życia religijnego w Polsce, zawarty w idei Jasnogórskich Ślubów Narodu. Przygotował także założenia Wielkiej Nowenny przed obchodami Tysiąclecia Chrztu Polski w 1966 roku. Ważnym elementem Nowenny była peregrynacja kopii Obrazu Jasnogórskiego po parafiach w całej Polsce. Władze reagowały na peregrynację różnymi szykanami.

W 1965 r. Episkopat Polski pod kierunkiem Prymasa Wyszyńskiego wystosował słynne orędzie do biskupów niemieckich, wzywające do pojednania. Ostre reakcje władz PRL wywołały słowa orędzia: "Udzielamy przebaczenia i prosimy o przebaczenie". Spowodowało to organizowaną przez PZPR i MSW nagonkę na biskupów i prymasa.

Beatyfikacja Prymasa Wyszyńskiego – 12 września 2021 roku

Prymas Tysiąclecia zdecydowanie i stanowczo przeciwstawiał się marksistowskiej koncepcji życia społecznego, bronił godności i praw człowieka, dążył do moralnego odrodzenia społeczeństwa. W latach 1980-81 pełnił rolę mediatora między NSZZ „Solidarność” a władzami. Wspierał i chronił przed zagrożeniami ruch związkowy.

Stefan Wyszyński zmarł 28 maja 1981 r. w Domu Arcybiskupów Warszawskich i został pochowany w warszawskiej archikatedrze św. Jana Chrzciciela, w krypcie biskupów warszawskich. Jego pogrzeb stał się ogólnonarodową manifestacją. Od 1 czerwca 1987 r. Prymas Wyszyński spoczywa w specjalnie dla niego wzniesionej kaplicy.

12 września bieżącego roku w Warszawie odbędzie się przełożona z czerwca 2020 roku (z uwagi na obostrzenia pandemii) uroczystość beatyfikacji Prymasa Stefan Wyszyńskiego.

Jerzy Górko

red.: Edyta Chodakowska-Kieźel

